

THE IMPLEMENTATION OF THE ISLAMIC STATE SIX-STEP PLAN: A FAILURE OF IMPOSING DEMOCRACY

Ionuț Timiș

PhD Student, "Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Sectiunea Arondata: Relatii Internationale

Abstract: The aftermath of worldwide recent terrorist events has opened a new page in the history of international relations. A page written by the Islamic State which plans to redraw first the Middle East map, and then the world map. This jihadist movement proliferation can be seen as an effect of the Western policy failure to control the effects of a war begun more than 15 years ago. The key elements in our analysis will focus on the implementation of the six-step plan of the Islamic State and the Western failure to suppress this radical movement.

Keywords: Jihad, Islamic State, Global Caliphate, Democracy, War on Terror

Originile Statului Islamic pot fi urmarite încă din 1999, când militantul iordanian Abu Musab al-Zaraqawi înființează în Afganistan un grup radical numit *Jund al-Sham*. De-a lungul timpului, așa cum o să vedem, gruparea condusă de al-Zaraqawi avea să își schimbe în repetate rânduri numele. La doar câteva luni de la apariție, se transformă în *Jamaat al-Tawhid wal Jihad* (Organizația Monoteismului și a Jihadului¹). Odată cu invazia trupelor coaliției conduse de Statele Unite în Afganistan și înlăturarea regimului taliban, al-Zaraqawi mută gruparea în Irak, marcând astfel o nouă etapă în evoluția acesteia. Acolo, în Irak, în vara anului 2003, minoritatea sunită nemulțumită – înlăturată de la putere prin căderea regimului Saddam Hussein – a lansat o vastă campanie de insurgență, la care au luat parte cinci grupuri distincte. Patru dintre ele erau compuse în mare parte din irakieni din fostul regim, naționaliști, elemente tribale și diverși luptători islamici, iar al cincilea grup era format din membrii Organizației Monoteismului și a Jihadului². Aceasta din urmă s-a dezvoltat într-o rețea care avea ca scop rezistența

¹ Danilov, Alexandru, "Amenințarea Statului Islamic la adresa securității internaționale", disponibil la: [http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/amenintarea-statului-islamic-adresa-securitatii-internationale], data accesării: 6 octombrie 2016

² Hashim, S. Ahmed, "The Islamic State: From al-Qaeda Affiliate to Caliphate", in *Middle East Policy*, Volumul XXI, Numar 4, Iarna 2014, disponibil la: [<http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/islamic-state-al-qaeda-affiliate-caliphate>], data accesării: 6 octombrie 2016

împotriva forțelor coaliției americane. Obiectivele acesteia erau: (1) forțarea retragerii trupelor coaliției din Irak, (2) răsturnarea guvernului irakian interimar, (3) asasinarea celor care colaborează cu regimul de ocupație, (4) atacarea populației šiite și a forțelor de apărare ale acestora, (5) stabilirea unui stat Islamic guvernat de Sharia, legea lui Dumnezeu.³ În scopul atingerii acestor obiective, gruparea condusă de al-Zaraqawi a deschis calea unui lung șir de crime și distrugerii în Irak. În 2004, după îndelungi negocieri, al-Zaraqawi s-a alăturat Al-Qaeda⁴, schimbându-și încă o dată numele, în *Al Qaeda în regiunea dintre fluviile Tigru și Eufrat*, cunoscută și sub numele de *Al-Qaeda din Irak* (AQI)⁵. În ianuarie 2016 aceasta se distanțează, însă, de organizația condusă de Bin Laden și în încercarea de a crea o umbrelă pentru grupurile sunitice, organizația a început să se intituleze *Consiliul Mujahedinilor Shura*⁶. Mai târziu în același an, după moartea lui al-Zaraqawi – în urma unui raid aerian american –, conducerea grupului este preluată de egipteanul Abu Ayyub al-Masri⁷ și irakianul Abu Hamza al-Baghdadi, care proclamă *Statul Islamic din Irak* (ISI). După uciderea celor doi lideri ai ISI într-un raid american în aprilie 2010, conducerea organizației teroriste este preluată de Abu Bakr al-Baghdadi⁸, actualul calif al Statului Islamic. În 2013, după ocuparea mai multor teritorii din Siria, pe fondul războiului civil și al vidului de putere creat, este adoptată denumirea de *Stat Islamic din Irak și Siria* (ISIS)⁹. Odată cu creșterea încrederii în sine și cu extinderea ariei de acoperire, în 2014¹⁰ ISIS a început să se perceapă ca un califat global și și-a simplificat numele în Statul Islamic (SI), ca semn al faptului că: pe de o parte, ambițiile și suveranitatea sa nu se limitează la granițele Irakului și Siriei, iar pe de altă parte, respinge granițele impuse lumii musulmane de puterile coloniale.¹¹

Modificările de nume reprezintă mai mult decât o extindere teritorială a grupului: proclamarea Statului Islamic are o puternică încărcătură religioasă cu care au rezonat adepții ai jihadului din peste 90 de state (printre care Statele Unite și Europa)¹². Statul Islamic controlează un teritoriu în Irak și Siria similar cu suprafața Marii Britanii, cu o

³ *Ibidem*

⁴ Deși Bin Laden a sprijinit financiar formarea grupării conduse de al-Zaraqawi, acesta din urmă, din dorința de a rămâne independent a refuzat în primă fază să se supună liderului Al Qaeda.

⁵ Byman, Daniel, *Al Qaeda, The Islamic State, and the global jihadist movement. What Everyone Needs to Know*, Oxford University Press, Oxford, 2015, p. 163

⁶ Barrett, Richard, *The Islamic State, The Sufan Group*, New York, 2014, p. 11

⁷ "Al-Qaeda in Iraq names new head", in *BBC NEWS*, 12 iunie 2016, disponibil la:

[http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/5073092.stm#top], data accesării: 3 octombrie 2016

⁸ Baghdadi a devenit liderul AQI în 2010, chiar înainte ca grupul să înceapă să se deplaseze în Siria. Baghdadi a încercat să ducă AQI la un nou nivel, atunci când, în prima noapte de Ramadan în 2014, a proclamat întoarcerea califatului, cu el însuși în calitate de lider. Ca și calif, el ar fi "comandantul credincioșilor," și, astfel, cel puțin în teorie, musulmanii de pretutindeni i-ar datora ascultare. Vezi Byman, *Op. Cit.* p. 165

⁹ Solomon, Hussein, *Islamic State and the Coming Global Confrontation*, Palgrave Macmillan, 2016, p. 3

¹⁰ Pe data de 29 iunie 2014, în urma câștigurilor teritoriale rapide, care a inclus capturarea Mosulului la 10 iunie, ISIS a declarat renașterea Califatului, numindu-l Statul Islamic iar Abu Bakr devine Califul Ibrahim. Vezi: "Sunni rebels declare new 'Islamic caliphate'", in *Al Jazeera*, disponibil la: [<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/isis-declares-new-islamic-caliphate-201462917326669749.html>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹¹ Byman, *Op. Cit.* p. 164

¹² Ibrahim, Raymond, "The CIA Doesn't Know Why Muslims Join ISIS" in *PJ Media*, 18 martie 2015, disponibil la: [<http://www.meforum.org/5138/cia-muslims-isis>], data accesării: 7 octombrie 2016

populație de peste 10 milioane de locuitori. În cadrul acestui teritoriu și-a creat armată, poliție, sistem judiciar, având la dispoziție un buget anual de aproximativ 2 miliarde de dolari¹³. Hussein Solomon subliniază importanța faptului că SI are, din toate punctele de vedere, controlul *de facto* asupra unui "stat" în interiorul granițelor celor două state *de jure* Irak de și Siria. Pe lângă controlul unui teritoriu din ce în ce mai mare, SI și-a extins activitatea la nivel global, înființând celule în peste 60 de state.¹⁴

Prin actele de violență și sadismul dus la extrem pe care îl afișează, Statul Islamic și-a asigurat promovarea media care îl pune într-o situație *win-win*: pe de o parte, creează panică și insecuritate în rândul inamicilor săi, iar pe de altă parte, le insuflă fanaticilor religioși care i se alătură un puternic sentiment de omnipotență la nivel global.¹⁵ Din câte se pare, strategia politică generală a SI este una de accentuare a polarizării și intensificare a tensiunilor dintre facțiuni. Prin videoclipurile macabre postate online cu acte de cruzime împotriva yazidilor, creștinilor și a altora asemenea lor, SI a mizat pe atragerea de partea sa a musulmanilor "moderați". În urma atacului din ianuarie 2015 de la sediul Charlie Hebdo¹⁶ din Paris (12 morți), un val de islamofobie a cuprins Europa, care a fost realimentat și de restul atacurilor care au urmat, dintre care cele mai terifiante fiind: noiembrie 2015 - Paris¹⁷(130 morți), martie 2016 – Bruxelles¹⁸(31 morți) sau iulie 2016 – Nice¹⁹ (86 morți). Această islamofobie a dus la antagonizarea și mai mare a comunității europene de musulmani, deja alienate. Mulți dintre acești musulmani s-au alăturat Statului Islamic²⁰. Întoarcerea acestor jihadiști instruiți în țările de origine a contribuit, de asemenea, la creșterea anxietății cetățenilor europeni în materie de securitate. Mai mult decât atât, zecile de mii de imigranți din Siria și Irak, care au venit în Europa, au creat

¹³ Atwan, Bari, Abdel, "When it comes to 'Islamic State,' the West just doesn't get it," in *Open Democracy*, 9 iulie 2015, disponibil la: [<https://www.opendemocracy.net/arab-awakening/abdel-bari-atwan/when-it-comes-to-%E2%80%98islamic-state%E2%80%99-west-just-doesn%E2%80%99t-get-it>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹⁴ Solomon, Hussein, "Expanding the Jihad: IS in Africa," in *RIMA Occasional*, Vol. 3, Nr. 2, martie 2015, disponibil la: [<https://muslimsinafrica.wordpress.com/2015/03/11/expanding-the-jihad-isis-in-africa-professor-hussein-solomon/>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹⁵ Atwan, *Op. Cit.*

¹⁶ Doi atacatori mascați (Saïd și Chérif Kouachi) au intrat în redacția săptămânalului satiric francez Charlie Hebdo ucigând 12 persoane și rănind alte 11. Martorii au declarat că au auzit trăgătorii strigând "Noi l-am răzbunat pe profetul Mahomed" și "Dumnezeu este mare", în arabă în timp ce strigau numele ziaristilor. "Charlie Hebdo attack: Three days of terror", in *BBC News*, 14 ianuarie 2015, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-30708237>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹⁷ Pe data de 13 noiembrie 2015, 130 de persoane sunt ucise și sute rănite într-o serie de atacuri asupra mai multor locații din Paris. Atacul a fost revendicat de SI. "Paris attacks: 'What happened on the night'", in *BBC News*, 9 Decembrie 2015, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹⁸ Cel puțin 31 de persoane au fost ucise și 150 rănite în trei explozii care au avut loc la aeroportul din Bruxelles și la o stație de metrou din centru. Procurorul federal al Belgiei a confirmat faptul că incidentele au fost atacuri sinucigașe. "Brussels explosions: What we know about airport and metro attacks", in *BBC News*, 9 aprilie 2016, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-35869985>], data accesării: 7 octombrie 2016

¹⁹ În seara zilei din 14 iulie 2016, un camion de marfă de 19 tone a fost condus în mod deliberat în mulțimea care sarbatorea Căderea Bastiliei pe Promenada Englezilor din Nisa, Franța, având ca rezultat moartea a 86 de persoane și rănirea altor 434. "Nice attack: What we know about the Bastille Day killings", in *BBC News*, 19 august 2016, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>], data accesării: 7 octombrie 2016

²⁰ Tausch, Arno, "Estimates on the global threat of Islamic State in the face of the 2015 Paris and Copenhagen attacks" in *Middle East Review of International Affairs*, Vol. 19, Nr. 1 (Primăvara 2015), disponibil la: [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2702356], data accesării: 7 octombrie 2016

oportunitatea perfectă pentru SI de a-și infiltra membrii în spațiul occidental. Având în vedere valurile de imigranți disperăți la ușile lor, multe țări europene nu au avut posibilitatea să treacă fiecare persoană prin controalele de securitate ale Uniunii Europene.

Sentimentele de frică și insecuritate ale lumii occidentale au fost alimentate și de mediatizarea unui document de 32 de pagini care descrie Armageddonul musulman. Descoperit în Pakistan, în august 2015, documentul scris în dialectul urdu denumit „O scurtă istorie a califatului Statului Islamic, Califatul potrivit Profetului”²¹ promovează o bătălie apocaliptică drept soluție finală. Documentul susține crearea unei noi armate teroriste în Afganistan și Pakistan care să declanșeze un război în India și să provoace o bătălie decisivă cu Statele Unite ale Americii. De asemenea, în el se detaliază complotul Statului Islamic care vizează atacul soldaților americani, în timp ce aceștia se retrag din Afganistan și uciderea diplomaților americani și a oficialilor pakistanezi. Documentul dă vina pe înființarea Israelului pentru dezvoltarea organizațiilor jihadiste.²² „*Imediat ce guvernul britanic a renunțat la controlul Israelului, Ben-Guiron, liderul evreilor, a declarat independența statului, declanșând migrația globală a evreilor către statul evreu și lansând persecutarea sistematică a musulmanilor palestinieni care și-au abandonat casele și migrează*”, se arată în document.²³

„O scurtă istorie a califatului Statului Islamic, Califatul potrivit Profetului” descrie un plan în șase etape pentru dezvoltarea SI și cucerirea lumii²⁴:

Faza 1 “Trezirea” 2000-2003: Statul Islamic solicită „o operațiune majoră împotriva SUA [...] pentru a provoca o cruciadă împotriva islamului”. Această fază a strategiei ar provoca SUA în a declara război asupra lumii islamice, rezultând în “trezirea” musulmanilor.

Faza 2 “Șoc și groază” 2004-2006: Statul Islamic va ademeni SUA în mai multe teatre de război, inclusiv atacuri cibernetice, și va înființa organizații caritabile în lumea musulmană și arabă care să susțină terorismul. În această fază, jihadiștii au sperat să facă Occidentul conștient de “comunitatea islamică”.

Faza 3 “Bazarea pe forțe proprii” 2007-2010: Statul Islamic va crea „interferențe” în statele care se învecinează cu Irak, în special în Siria. Această etapă urmărește o serie de atacuri în Turcia și Orientul Mijlociu, inclusiv Israel.

²¹ Traducere preluată din Stan, Ana, “Planul Statului Islamic de cucerire a lumii, un „Mein Kampf” jihadist”, în *Adevărul*, disponibil la: [http://adevarul.ro/international/in-lume/planul-statului-islamic-cucerire-lumii-mein-kampf-jihadist-1_55d1e850f5eaafab2c9aef80/index.html], data accesării: 8 octombrie 2016

²² *Ibidem*

²³ “ISIS vision echoes Hitler’s ‘Mein Kampf, Jewish News Service”, în *New Boston Post*, 26 august 2015, disponibil la: [<http://newbostonpost.com/2015/08/26/isis-vision-echoes-hitlers-mein-kampf/>], data accesării: 8 octombrie 2016

²⁴ “Secret ISIS document found in Pakistan attempts to unite Pak-Afghan Taliban and al-Qaeda”, în *Khaama Press*, 17 august 2015, disponibil la: [<http://www.khaama.com/secret-isis-document-found-in-pakistan-attempts-to-unite-pak-afghan-taliban-and-al-qaeda-1400>], data accesării: 8 octombrie 2016

Faza 4 “Recoltarea / șantajarea / primirea” 2010-2013: Statul Islamic va ataca „SUA și interesele occidentale“ pentru a le distruge economia și pentru a înlocui dolarul cu aurul și argintul, și pentru a expune relația guvernelor musulmane cu Israelul și SUA.

Faza 5 “Declaraarea califatului” 2013-2016: Aici nu se oferă multe detalii. Documentul stipulează doar „Califatul potrivit Profetului“. Presupunem că descrie momentul în care a fost instaurat SI sau Califatul.

Faza 6 “Război deschis” 2017-2020: Statul Islamic prevede conflictul cu necredincioșii, iar „Allah va da victoria credincioșilor, după care pacea va stăpâni pământul“. Viziunea Mesianică a documentului prezintă o imagine a unei lumi în care numai musulmanii credincioși rămân în viață.

Documentul cere talibanilor și adepților Al-Qaeda să se alăture Statului Islamic în încercarea de răsturnare a guvernelor arabe care au relații cu SUA și Israel. Spre deosebire de Al Qaeda, al cărei scop a fost slăbirea Americii și a altor națiuni occidentale, documentul spune că liderii Statului Islamic consideră că acest lucru este greșit din punct de vedere strategic: „În loc să ne epuizăm energia cu SUA, ar trebui să ne concentrăm pe înarmarea lumii arabe pentru înființarea califatului.“ Tonul documentului, „O scurtă istorie a califatului Statului Islamic, Califatul potrivit Profetului“ este unul foarte intransigent și nu lasă loc de compromisuri: "Acceptați faptul că acest califat va supraviețui și prospera până când va acapara întreaga lume și va decapita până și ultima persoană care se revoltă împotriva lui Allah. Acesta este adevărul amar..."²⁵

Așa cum am văzut, fenomenul SI a crescut și și-a extins activitatea de la an la an, adunând tot mai mult adepți și generând panică în rândul celor care dezaprobă obiectivele, mijloacele și acțiunile lor. Parte a acestei dezvoltări a islamismului în spațiul Orientului Mijlociu și în special în zona Irakului se datorează eșecului occidental de stabilizare a zonei în perioada post-război (în anii care au urmat intervenției SUA în Irak). Consecințele intervenției au fost cu totul altele decât cele prefigurate de SUA în momentul declanșării războiului împotriva terorismului, ocuparea Irakului fiind, de altfel, momentul în care al-Qaeda a devenit pentru prima dată o forță politico-militară. Războiul a atras în Irak islamiști din toate colțurile Orientului Mijlociu, iar lupta lor împotriva șiiților irakieni avea să fie doar un precursor al războaielor sectare care au urmat²⁶. Înlăturarea lui Saddam Hussein a creat un vid de putere care a deschis calea emergenței grupărilor jihadiste. Fostul comandant american la Camp Bucca din Irak a recunoscut că detenția a 24.000 de prizonieri, printre care: lideri ai rețelei al-Qaeda, ofițeri baath-iști și civili nevinovați, a creat o "oală sub presiune pentru extremism". Mai mult, în timpul detenției în această închisoare în perioada 2006-2007, nouă lideri al-Qaeda au pus la punct detaliile

²⁵ Tomlin, Gregory, “ISIS 'Mein Kampf' discovered in Pakistan; promises final solution in 2020”, in *Christian Examiner*, 18 august 2015, disponibil la: [<http://www.christianexaminer.com/article/isis-mein-kampf-discovered-in-pakistan-promises-final-solution-in-2020/49381.htm>], data accesării: 8 octombrie 2016

²⁶ Porter, Gareth, “Why the U.S. Owns the Rise of Islamic State and the Syria Disaster”, in *Truth Dig*, 8 octombrie 2015, disponibil la: [<http://www.globalresearch.ca/why-the-u-s-owns-the-rise-of-islamic-state-and-the-syria-disaster-2/5481572>], data accesării: 8 octombrie 2016

cu privire la crearea Statului Islamic.²⁷ Un alt punct important în analiza emergenței SI îl reprezintă retragerea SUA din Irak, acțiune care a lăsat deschisă calea unui puternic val de insurgențe într-un stat care era departe de o maturitate democratică. Astfel că, în momentul în care procesul democratic a fost perceput ca fiind ineficient de către sunniții irakieni, mii de oameni au ieșit pe străzile din Ramadi, Hawija, și Falluja pentru a-și exprima frustrările politice și socio-economice. Protestele anti-guvernamentale care au avut loc între 2012-2014 au fost înăbușite violent de către serviciile de securitate și ale armatei irakiene; conform unor estimări conservatoare, acest lucru a dus la sute de morți și arestări ale protestatarilor sunniți pașnici într-o perioadă de doar doi ani. În realitate, al-Maliki a fost un prim-ministru la fel de opresiv ca oricare dintre liderii anteriori ai Irakului, cu o singură excepție: armata irakiană care o comanda era acum înarmată și antrenată de armata SUA. Forțele irakiene erau nedisciplinate, nesigure, neprofesioniste și depindeau în totalitate de armata Statelor Unite, pentru a-și putea desfășura operațiunile. În conformitate cu noul regim democratic al Irakului, care a fost înarmat de SUA și sprijinit de Iran, sunniții din nord s-au simțit din ce în ce mai lezați, iar acest lucru a oferit oportunitatea perfectă pentru SI pentru a umple vidul de putere²⁸. Astfel că după proclamarea Califatului pe 29 iunie 2014, pe principiul "dușmanul dușmanului meu este prietenul meu", grupurile de rezistență ostile anti-americane au câștigat impuls, simpatie și legitimitate datorită acțiunilor întreprinse de forțele occidentale în Orientul Mijlociu. SI, care controlează deja și jumătate din Irak (la fel de mult ca și guvernul de la Bagdad), pe lângă teritoriile din Siria, reprezintă un "eșec al serviciilor de informații occidentale"²⁹. Impunerea democrației în Irak s-a dovedit a fi un eșec îngrozitor, iar presupunerea Statelor Unite că înlăturarea de la putere a liderului irakian va duce la o democratizare rapidă a Irakului declanșând astfel o explozie democratică în lumea islamică de o magnitudine comparabilă cu cea produsă de sfârșitul Războiului Rece, s-a dovedit a fi greșită. Era greu de crezut că un regim democratic avea să pună capăt diferendelor vechi de 14 secole dintre sunniți și șiiți (care sunt majoritari în Irak), nemailuând în calcul problema kurzilor. După zeci de ani de opresiune din partea lui Saddam Hussein (care era sunit), o reacție a șiiților care au așteptat atât de mult timp să aibă un cuvânt de spus în conducerea țării, nu era greu de prevăzut.

²⁷ McCoy, Terrence, "How the Islamic State evolved in an American prison", in *The Washington Post*, 4 noiembrie 2014, disponibil la: [<https://www.washingtonpost.com/news/morning-mix/wp/2014/11/04/how-an-american-prison-helped-ignite-the-islamic-state/>], data accesării: 8 octombrie 2016

²⁸ Hussain, Dilly, "ISIS: The 'unintended consequences' of the US-led war on Iraq", in *Foreign Policy Journal*, 23 martie 2015, disponibil la: [<http://www.foreignpolicyjournal.com/2015/03/23/isis-the-unintended-consequences-of-the-us-led-war-on-iraq/>], data accesării: 8 octombrie 2016

²⁹ Richardson, Graham, "We can't impose democracy where it's not wanted" in *The Australian*, 26 septembrie 2016, disponibil la: [<http://www.theaustralian.com.au/opinion/columnists/graham-richardson/we-cant-impose-democracy-where-its-not-wanted/news-story/22e945342456b8d164311f438eb6f11a>], data accesării: 9 octombrie 2016

Un punct de vedere comun al societății internaționale susține că “democrația nu se poate instaura sub amenințarea armei”³⁰. Democrația nu reprezintă doar guvernarea “pentru” oameni, ea este în egală măsură guvernare “de către” și “a” oamenilor. Dacă oamenii nu se percep ca un popor și nu sunt dispuși să plătească impozite, să își apere granițele sau să respecte regula majorității, atunci democrația nu este sustenabilă.³¹ Democrațiile necesită o serie de precondiții sociale, istorice și economice foarte speciale, incluzând disponibilitatea culturală față de compromis și față de acceptarea unor decizii nepopulare atunci când acestea sunt luate printr-un proces legitim. Experiența irakiană și eșecul acesteia în consolidarea democrației ar trebui privite ca o lecție dură, învățată cu prețul unor pierderi umane și materiale greu de cuantificat. Din experiența irakiană, societatea internațională trebuie să țină minte că: o democrație stabilă presupune compromis și incluziunea minorităților; în lipsa unei stabilități și încrederi politice, regimurile autoritare pot reveni oricând; totuși, corupția și democrația pot coexista.³²

Pe termen mediu și lung, fenomenul SI va continua să crească: pe de o parte, datorită faptului că până acum a fost reținută de rezistența clericilor conservatori; mai mult decât atât, fundamentalismul religios este alimentat de factori demografici și de mediu; pe de altă parte, având în vedere măsurile de austeritate adoptate de statele occidentale, forțele de securitate nu dețin resursele necesare pentru a face față provocării ridicate de jihadiști. În realitate, datorită răspândirii extremismului islamic, lupta împotriva acestuia se va extinde cel puțin pe durata unei generații.

Bibliografie:

“Al-Qaeda in Iraq names new head”, in *BBC NEWS*, 12 iunie 2016, disponibil la: [http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/5073092.stm#top], data accesării: 3 octombrie 2016

Atwan, Bari, Abdel, “When it comes to ‘Islamic State,’ the West just doesn’t get it,” in *Open Democracy*, 9 iulie 2015, disponibil la: [<https://www.opendemocracy.net/arab-awakening/abdel-bari-atwan/when-it-comes-to-%E2%80%98islamic-state%E2%80%99-west-just-doesn%E2%80%99t-get-it>], data accesării: 7 octombrie 2016

Barrett, Richard, *The Islamic State*, The Sufan Group, New York, 2014

“Brussels explosions: What we know about airport and metro attacks”, in *BBC News*, 9 aprilie 2016, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-35869985>], data accesării: 7 octombrie 2016

³⁰ Pitts, Patrick, “Jumping the Loaded Gun: How Promoting Democracy Fails” to *Achieve Peace*, 5 februarie 2013, disponibil la: [<http://www.e-ir.info/2013/02/05/jumping-the-loaded-gun-how-hastily-promoting-democracy-fails-to-achieve-peace/>], data accesării: 9 octombrie 2016

³¹ Doyle, W. Michael, “Promoting Democracy Is Not Imposing Democracy”, in *The World Post*, 25 mai 2011, disponibil la: [http://www.huffingtonpost.com/michael-doyle/promoting-democracy-is-no_b_826574.html], data accesării: 9 octombrie 2016

³² Khalaf, Roula, “Iraq’s difficult decade with democracy. Most depressing to many is sense of a creeping authoritarianism”, in *Financial Times*, 4 martie 2016, disponibil la: [<https://www.ft.com/content/e729b3e0-84c4-11e2-aaf1-00144feabdc0>], data accesării: 9 octombrie 2016

Byman, Daniel, *Al Qaeda, The Islamic State, and the global jihadist movement. What Everyone Needs to Know*, Oxford University Press, Oxford, 2015

“Charlie Hebdo attack: Three days of terror”, in *BBC News*, 14 ianuarie 2015, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-30708237>], data accesării: 7 octombrie 2016

Danilov, Alexandru, “Amenințarea Statului Islamic la adresa securității internaționale”, disponibil la: [http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/amenintarea-statului-islamic-adresa-securitatii-internationale], data accesării: 6 octombrie 2016

Doyle, W. Michael, “Promoting Democracy Is Not Imposing Democracy”, in *The World Post*, 25 mai 2011, disponibil la: [http://www.huffingtonpost.com/michael-doyle/promoting-democracy-is-no_b_826574.html], data accesării: 9 octombrie 2016

Hashim, S. Ahmed, “The Islamic State: From al-Qaeda Affiliate to Caliphate”, in *Middle East Policy*, Volumul XXI, Numar 4, Iarna 2014, disponibil la: [<http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/islamic-state-al-qaeda-affiliate-caliphate>], data accesării: 6 octombrie 2016

Hussain, Dilly, “ISIS: The ‘unintended consequences’ of the US-led war on Iraq”, in *Foreign Policy Journal*, 23 martie 2015, disponibil la: [<http://www.foreignpolicyjournal.com/2015/03/23/isis-the-unintended-consequences-of-the-us-led-war-on-iraq/>], data accesării: 8 octombrie 2016

Ibrahim, Raymond, “The CIA Doesn't Know Why Muslims Join ISIS” in *PJ Media*, 18 martie 2015, disponibil la: [<http://www.meforum.org/5138/cia-muslims-isis>], data accesării: 7 octombrie 2016

“ISIS vision echoes Hitler’s ‘Mein Kampf, Jewish News Service”, in *New Boston Post*, 26 august 2015, disponibil la: [<http://newbostonpost.com/2015/08/26/isis-vision-echoes-hitlers-mein-kampf/>], data accesării: 8 octombrie 2016

Khalaf, Roula, “Iraq’s difficult decade with democracy. Most depressing to many is sense of a creeping authoritarianism”, in *Financial Times*, 4 martie 2016, disponibil la: [<https://www.ft.com/content/e729b3e0-84c4-11e2-aaf1-00144feabdc0>], data accesării: 9 octombrie 2016

McCoy, Terrence, “How the Islamic State evolved in an American prison”, in *The Washington Post*, 4 noiembrie 2014, disponibil la: [<https://www.washingtonpost.com/news/morning-mix/wp/2014/11/04/how-an-american-prison-helped-ignite-the-islamic-state/>], data accesării: 8 octombrie 2016

“Nice attack: What we know about the Bastille Day killings”, in *BBC News*, 19 august 2016, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>], data accesării: 7 octombrie 2016

Pitts, Patrick, “Jumping the Loaded Gun: How Promoting Democracy Fails” to *Achieve Peace*, 5 februarie 2013, disponibil la: [<http://www.e-ir.info/2013/02/05/jumping-the-loaded-gun-how-hastily-promoting-democracy-fails-to-achieve-peace/>], data accesării: 9 octombrie 2016

Porter, Gareth, “Why the U.S. Owns the Rise of Islamic State and the Syria Disaster”, in *Truth Dig*, 8 octombrie 2015, disponibil la: [<http://www.globalresearch.ca/why-the-u-s-owns-the-rise-of-islamic-state-and-the-syria-disaster-2/5481572>], data accesării: 8 octombrie 2016

Richardson, Graham, “We can’t impose democracy where it’s not wanted” in *The Australian*, 26 septembrie 2016, disponibil la: [<http://www.theaustralian.com.au/opinion/columnists/graham-richardson/we-cant-impose-democracy-where-its-not-wanted/news-story/22e945342456b8d164311f438eb6f11a>], data accesării: 9 octombrie 2016

“Secret ISIS document found in Pakistan attempts to unite Pak-Afghan Taliban and al-Qaeda”, in *Khaama Press*, 17 august 2015, disponibil la: [<http://www.khaama.com/secret-isis-document-found-in-pakistan-attempts-to-unite-pak-afghan-taliban-and-al-qaeda-1400>], data accesării: 8 octombrie 2016

Solomon, Hussein, “Expanding the Jihad: IS in Africa,” in *RIMA Occasional*, Vol. 3, Nr. 2, martie 2015, disponibil la: [<https://muslimsinfrica.wordpress.com/2015/03/11/expanding-the-jihad-isis-in-africa-professor-hussein-solomon/>], data accesării: 7 octombrie 2016

Solomon, Hussein, *Islamic State and the Coming Global Confrontation*, Palgrave Macmillan, 2016

Stan, Ana, “Planul Statului Islamic de cucerire a lumii, un „Mein Kampf“ jihadist”, in *Adevărul*, disponibil la: [http://adevarul.ro/international/in-lume/planul-statului-islamic-cucerire-lumii-mein-kampf-jihadist-1_55d1e850f5eaafab2c9aef80/index.html], data accesării: 8 octombrie 2016

“Sunni rebels declare new 'Islamic caliphate’”, in Al Jazeera, disponibil la: [<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/06/isil-declares-new-islamic-caliphate-201462917326669749.html>], data accesării: 7 octombrie 2016

Tausch, Arno, “Estimates on the global threat of Islamic State in the face of the 2015 Paris and Copenhagen attacks ” in *Middle East Review of International Affairs*, Vol. 19, Nr. 1 (Primăvara 2015), disponibil la: [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2702356], data accesării: 7 octombrie 2016

Tomlin, Gregory, “ISIS 'Mein Kampf' discovered in Pakistan; promises final solution in 2020”, in *Christian Examiner*, 18 august 2015, disponibil la: [<http://www.christianexaminer.com/article/isis-mein-kampf-discovered-in-pakistan-promises-final-solution-in-2020/49381.htm>], data accesării: 8 octombrie 2016

“‘What happened on the night’”, in *BBC News*, 9 Decembrie 2015, disponibil la: [<http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>], data accesării: 7 octombrie 2016